

NAPSUGÁR II

GYERMEKIRODALMI LAP • L. ÉVFOLYAM 575. SZÁM

2006. NOVEMBER

Ködnevelő november...

II. Rákóczi Ferenc

1676 – 1735

„Minden cselekedetem célja kizárólag a szabadság szeretete volt, és az a vágy, hogy hazámat az idegen járom alól felszabadítsam.”

– vallotta Rákóczi Ferenc, aki ötévesen már az országgyűlésben ült, és a harctéren edződött, majd édesanyjával, Zrínyi Ilonával együtt a bécsi szászár foglya volt.

27 évesen, 1703 tavaszán Rákóczi a kuruc lázadók élére állt, és nyolc évig tartó, elszánt szabadságharcot vívott az osztrák elnyomás ellen.

Jelszava: **Cum Deo pro patria et libertate – Istennel a hazáért és a szabadságért.** Ez a jelszó díszíti a szabadságharc zászlaját és a fejedelem által veretett pénzt, a libertást is.

1704 nyarán a gyulafehérvári országgyűlés Erdély fejedelmévé, 1705-ben a szécsényi országgyűlés Magyarország vezérlő fejedelmévé választotta Rákóczit.

Bátor hadvezér és művelt államférfi volt. Egész Európában szövetségeseket keresett, bölcs gazdasági lépésekkel igyekezett erősíteni a kuruc hadsereget, amely ereje teljében 80.000 katonát számlált.

1711-ben Rákóczi tudta nélkül Károlyi Sándor gróf kiegyezett az osztrákokkal, és megkötötték az áruló szatmári békét.

A fejedelem és hú kísérete törökországi száműzetésbe kényszerült.

II. Rákóczi Ferenc fohásza

**Ha nem őrzöl minket, Uram,
hasztalan virrasztanak azok,
akik minket őriznek.**

**Adj Lelket a különbségtételre,
adj szívet a végrehajtáshoz,
és erőt a befejezéshez!**

**Erősíts meg engem az igazságban,
hogy annál inkább
megerősödjem a szeretetben!**

A gyermek Rákóczi Ferenc és édesanyja, Zrínyi Ilona, aki két évig védte Munkács várát a német ostromlótól.

Saját arcképe helyett Szűz Máriát, Magyarország Patrónáját és az ország-címert verette a pénzekre Rákóczi.

Egy véres ütközet után Rákóczi Ferenc labanc üldözői elől Salánk felé vette útját. Lova már félig kifulladásra ért a salánki hegyet. Amint visszanézett, hát látja, hogy üldözői hamarosan utoléri.

Azonnal cselekedett. Lovát a falusi kovácshoz irányította. A kovácsot megkérte, hogy amilyen gyorsan csak teheti, fordítsa meg lova lábán a patkót, hogy azok, ha előre megy, hátrafelé, azaz ellenkező irányba mutassák a nyomokat. A kovács teljesítette a fejedelem kívánságát. Aztán Rákóczi felpattant a lovára, és nekivágott a salánki hegynek. Át is jutott a hegyen. A hegy lábához értek a labancok is, de ott megfordultak, mivel a nyomok visszafelé vezettek. Így sikerült Rákóczinak lerázni üldözőit.

A salánki hegyen még most is látszanak a nagyköben a patkónyomok.

**Bánatát faragta bele.
A fejedelem maga
készítette ezt a széket
Rodostóban.**

Kárpátaljai monda

Hadak útján

Novemberben történt

November 5-én emlékezünk Szent Imre hercegre, országalapító Szent István és Gizella fiára, akinek 1031-ben, még ifjú korában egy vadkan oltotta ki életét. A magyar ifjúság példaképe volt. Tiszta, imádságos élete miatt liliommal a kezében ábrázolják. Tudtátok-e, hogy Amerika az ő nevét viseli? A földrészt második felfedezőjéről, Amerigo Vespucciról nevezték el, akit viszont buzgó katolikus olasz szülei a mi Szent Imrénk tiszteletére kereszteltek Amerigonak, azaz Imrének.

November 19. Árpád-házi Szent Erzsébet ünnepe.

II. András magyar király csodatevő lánya, Thüringia örgrófjának hitvese, a szegények istápolója volt. A legenda szerint palástját az árvákra terítette, kötényében a palotából titkon kihordott kenyér rózsává, az ágyában ápolt bélpoklos megfeszített Krisztussá változott.

1444 novemberében a várnai csatában a hatalmas túlerő miatt a törökök legyőzték a magyar sereget. Hősi halált halt maga a király, I. Ulászló is, pedig nem kisebb hadvezére volt, mint a törökverő Hunyadi János.

1579 novemberében Déva várában vértanú halált halt Dávid Ferenc, az unitárius egyház alapítója, az első unitárius püspök. Szellemi nagyságának, meggyőző erejének köszönhető, hogy az 1568-as tordai országgyűlés a világon elsőként törvénybe iktatta Erdélyben a vallásszabadságot.

1703 novemberében a székelyek is csatlakoztak a Rákóczi Ferenc vezette szabadságharchoz.

Kapitány Sámuel, csíki szabad székely Rákóczi titkos küldötte volt. Ő hozta a hírt:

– Jön Rákóczi Ferenc, hozza a szabadságot!

Egyenesen a Hargita felé vette útját. Csak ki kellett ejtenie Rákóczi Ferenc nevét, s mint szélfúvástól a lappangó parázs, felizzott egész Székelyföld.

A Kászonban tartott titkos tanácskozáson egy ötgyerekes közsékely mondta ki valamennyiük akaratát:

– A császáriak ordréba adták, hogy hajtsák el katonának a székely fiatalokat messzi, idegen földre. Írmagja is elveszen Csíkban, Háromszéken, Udvarhelyen, Gyergyóban a székelynek. Ám mind dobolhatták a parancsot, senki sem állt be császár katonájának. De ha meg-

kapjuk a hírt, hogy visszatért Rákóczi Ferenc, kigyullad minden hegyormon a lármafa, és ez azt jelenti:

– Fegyverbe, székely!

Méhes György

...Midőn a haza és szabadság-szeretben és dicső tettekben nagy Rákóczi fegyvert ragadott az eltiport magyar haza felemelésére, zászlói alá gyűlt a székelység is, és mindvégig hűn harcolt a nemzeti ügy mellett. Az árulás miatt szerencsétlenül végződött holdvilági csatánál két, egymást igen szerető derzsi testvér, Pál Mihály és Pál Lőrinc is jelen volt. Mihály menekült, de testvérét hiába kereste a futók közt, s azért visszatért a csataterre, hogy legalább a holttestét felkeresse, tisztességesen eltemesse. Amint ottan keresné, hát Lőrinc a törökbúzák közül jön ki széthasított koponyával.

– Jaj, lelkem, Lőrincem, ki bánt ily csúful el veled? – kiált reá.

– Hát az a három német, kik oda a malomba mentek be – felelt ez.

– No semmi, csak hogy élsz – mond Mihály, hamarjában pedig egy fejéhez találó tököt leszelvén, s kétfelé hasítván, testvére fejére húzza; ez a sebet összeszorítván, a vérzés megállott, mire Lőrinc csakhamar felüdült.

– No jer, most bosszuljuk meg – mond Mi-

hály, és beesteledvén, szép csendesen a malomhoz húzódtak, hol a három labanc a molnárral borozgatva, iszonyúan szidta Rákóczit és a magyart; de ezt nem sokáig teheték, mert Mihály és Lőrinc reájok törvén, mind a négyet összeaprították, azután pedig szépen hazaballagtak Derzsbé, hol Lőrinc töksisakját mindaddig viselte, míg sebe begyógyult; de sajtóságos sebszorítójától a Tökfejű név ráragadt, s róla utódaira is átment.

Orbán Balázs

Ködnevelő november

TASNÁDI VARGA ÉVA

KÖD- ANYÓKA

Köd-anyóka
bő ruhája
száll folyóra,
téli tájra.

Jobbra billen,
balra lebben,
játszik minden
őszi kertben.

Tejfehéren
dagadozva,
mintha éppen
dunya volna.

Végig-táncol
alvó házon,
simogatja,
hogy ne fázzon.

Hab-köpennyel
betakarja,
fehér lesz a
patak partja.

Versenyt száll a
pajkos széllel,
s átkarolja
őt az éjjel.

November ködöket varázsol a hegyre,
hogy csupajég arcát mielőlkünk fedje.
Deres hajnalokon didereg a csillag,
kútba esett a nap, soha meg nem virrad.

Simon Emil

LÁSZLÓ NOÉMI

ŐSZI NAP

Ma reggel volt néhány levél a fán.
Fent jár a hold, lekapta könnyedén
a sárga függőket a délután.

Ma reggel fű hegyén táncolt a dér.
A nap felitta, átadta a holdnak,
szerintem emiatt olyan fehér.

Ma reggel forró párát fújt az orrlukam.
Úgy kipirultam, hogy egy kirakat
tükrében fel sem ismertem magam.

Ma reggel fázós voltam, fürge és vidám,
fent jár a hold, állok az ablaknál,
bámulom az eget, szürcsölöm a teám.

ZELK ZOLTÁN VARJÚ- NÓTA

Elmúlt a nyár,
kár érte, kár.
Sárgul a táj,
kár érte, kár.

Repülni kél
nagyszárnyú szél,
messzire száll
e csúf madár.

A hegy mögül
felhő röpül –
meg-megered,
már csepereg.

Őszi eső,
fát verdeső –
fázik a táj,
kár érte, kár.

Eljött már november didergő hónapja,
Hideg szele a fák ágait megcsapja.
Meghalva elhullnak a sárga levelek,
Játszadoznak vélek a kegyetlen szelek.
Az ajtónál álló télnek hidege zúzza
A zöld ligeteket s mezőket megnyúzza.

Csokonai Vitéz Mihály

TÓTH ÁGNES

NOVEMBER

Meglopta az őszt a fákat,
levéltárból ruhatárat
készített.

Barna köpeny, sárga kalap,
rőt sál libeg álla alatt
zizegve.

Mégis fázik, mikor ázik,
mezítlábasan bokázik
a sárban.

Dobbant a tél, csizmája nagy,
két szárában lapul a fagy
keményen.

Megdermeszti az őszt lábát,
bemeszeli ruhatárát
merészen.

KÁNYÁDI SÁNDOR ŐSZUTÓ

Vacog a Küküllő,
éjjel-nappal fázik,
lábujjhegyen lépked
fűzfától fűzfáig.

Úgy kihűlt a medre,
égeti a talpát.
A felhők is hol ki-
hol meg betakarják.

Jó volna egy tartós
eső biztatólag
a megridegedett,
soványka folyónak.

Örülne a gát is,
fölgyűlt a postája.
A Maros a füzek
levelét rég várja.

És ha megjön a tél,
vet azonnal véget
mindenféle őszi
levelezetésnek.

CSEH KATALIN

SZENT ANDRÁS HAVA

Szent András hava, ősutó,
Havas esőket szállító,
Itt vagy, érzem, megjöttél,
Köd-ruhába öltöztél.

Csupasz a jegenye, didereg,
A reggelek is már hidegek,
A katángkóró oly árva,
Dér nehezedik vállára.

Szent András hava, november,
Temetőkertekbe sok ember
Megy, krizantém kezükben,
Emlékek rajzanak lelkükben.

Balota Cristian, Szilágysomlyó

Bartha Kinga, Tordaharaszton

WEÖRES SÁNDOR

ŐSZI ÉJ A MEZŐN

A föld színe távol
ezüst és acél.
Lombok illatától
részegül a szél.

A csillag forogva
hinti énekét.
Elsápad a boglya.
Feketül a rét.

A Hold kék kehelybe
sírja bánatát.
Holt madarak lelke
leng a légen át.

Szegedi Károly, Nagykároly

SZÚCS IMRE

ÖKÖRNYÁL

Szétnéztem a végtelen
törökbúza tengeren,
de nem láttam mást, csak
őszi ökörnyálat.

Húnyó fényben úszott,
fehér zászlót húzott,
ingva hullt a rögre,
s ott maradt örökre.

Simon Szilárd, Tordaharaszton

LENGYEL DÉNES

SZENT LÁSZLÓ HALÁLA

A Felvidéken, Nyitra városában halt meg Szent László, a magyarok legkegyesebb királya.

Nagy bánat, nagy siralom támadt az egész kereszténységben, amikor halálának híre elterjedt. Mély gyászba borult egész Magyarország: három esztendőn át díszes öltözetet senki sem viselt, táncot senki se járt, vigasságot sehol sem rendeztek.

Szent László király úgy rendelkezett, hogy holttestét Nagyváradra vigyék, ott helyezték örök nyugalomra a templomban.

De halála után a főemberek tanácskozni kezdtek, vajon teljesíthetik-e a szent király végső rendelkezését. Mert nagy nyári meleg volt, s abban a melegben holttest olyan hosszú utat nem tehet, hiszen a romlandó test felbomlik a hőségtől. Ezért az egyik úr azt mondta:

– Vitessük a szent király holttestét Székesfehérvárra, úgyis ott nyugszanak a többi magyar királyok.

Ebbe a többiek is bele nyugodtak, a szent testet szekérre tették, s elindultak Székesfehérvár felé.

Este a szálláshelyen el nyugodtak, mind elaludtak – de nem aludott az Isten!

Amikor a halottkísérők hajnalban felébredtek, ugyan körülnéztek, de a szekeret sehol sem látták!

Ezen nagyon elcsodálóztak, és mindjárt keresni kezdték a szekeret. Minden utat, minden helyet bejártak, de csak nem találták meg.

Végre arra az útra tértek, amely Nagyvárad felé vezet.

Hát halljatok csodát!

Ott megpillantották a szekeret, ott gördült a váradi úton. De nem barmok vonták, hanem Isten angyalai taszították.

Amikor a halottkísérők ezt a csodát látták, mindnyájan leborultak, és Istent dicsérték.

Ezután kételkedés nélkül Nagyváradra mentek, és a szent testet, amelynek a hőség nem árthatott, a templomba temették.

SZÉKELY GÉZA rajzai

KEREK EGY ESZTENDŐ

Szent András – Őszutó – Enyészet hava NOVEMBER

Szent András havában sírni is, nevetni is fogunk.
Kiskoromban egy szomszéd néni temetéséről jövet így próbáltam vigasztalni könnyét pergető nagymamát: „Milyen jó, hogy a mi családjukban nincs, aki meghaljon”. Bárcsak a ti homlokotok se borulna még el, ha a **halottak napját** emlegetem.

A természet őszi elmúlása az élőket mindig a halottakra emlékeztette. November elsején és másodikán a halottakért szóltak a harangok. Rendbeszedték a temetőt, virággal borították a sírokat, este gyászba öltözve gyertyát gyújtottak, imádkoztak.

A honfoglalás kori halotti torra emlékeztet az a szokás, hogy a mindenszenteki rétesből a halottak számára is tettek a megterített asztalra néhány darabot. Ezeken a napokon a falu gondoskodott szegényeiről is. A koldusok alamizsnát kaptak, hogy ők is a halottakért imádkozzanak. A Dunántúlon maguk a felnőtt férfiak járták végig a házakat imával, énekkel. A begyűlt pénzt és élelmiszert az egyházak és a szegények kapták. Lám, mennyire az emberség és ésszerűség igazgatta a régi falu életét. A nagy dologidő lejártával, ünnepekre készülődve volt idejük és gondjuk, hogy a tele kamrákból azoknak is juttassanak, akik valamiért nem tudták megkeresni a télirevalót.

November 25-én, **Katalin** és 30-án, **András napján** az asszonyok számára tilos volt a munka. **Férj jósló napok** voltak ezek. A lányok Katalinkor almába haraptak, naponta egyet-egyet harapva amelyik napon elfogyott az alma, az első szembejövő férfi neve árulta el a férj nevét. Mások gombócba gyúrták a legények nevét, s amelyik

először feljött a fővő vízben, olyan nevű lett a férjük. Voltak vidékek, ahol a lányok böjtöltek: egész nap csak három szem búzát ettek, három korty vizet ittak, hogy megálmodják, kihez mennek férjhez: *Ágyra lépek,/ Szent András, kérlek,/ Jelentsd meg nekem,/ Ki lesz a férjem/.*

Katalin napján többféle gyümölcsfa ágából vágta, s vízbe tették. Mindenik egy-egy legényt jelképezett. Ha a Katalingally kivirágzott, nemcsak a leendő férjet jóslta meg, hanem szerencsét hozott a családnak egész évre.

Fotók: Vas Géza, dr. Bérczi Lóránt, Korniss Péter

A csángók érdekes **András-napi** szokása a farkasok elleni varázslás. Összekötözték az ollót, hogy így bekössék a télen garázdálkodó farkas száját.

Ősszel tartották a **leányvásárokat** is. A ma már kihalt szokás a honfoglalás kori leánykérést idézi. Akkoriban a magyaroknál a kérő valóban „vételárat” fizetett az **eladó lányért**. Lám, ma is így hívjuk nagylányainkat anélkül, hogy tudnánk, ősi szokásra utal a kifejezés.

A leányvásárok a párválasztást könnyítették meg elzárta vidékeken. A lányok szüleiket és egész kelengyéjüket magukkal vitték. Naponta ötször is átöltöztek. A legények a sétálgató lányokat vették szemügyre, míg szüleik a lány vagyonáról tudakozódtak. Ha elolvassátok Jókai Mór Szegény gazdagok című regényét, egy kalandos leányvásár történetére bukkantok benne.

Zsigmond Emese

Jánoshídi vásártéren,
Ica, te,
leányvásár lesz a héten,
Ica, te!
Száz aranyért adnak egyet,
jaj, de drága –
mégis vesznek,
Ica, te!

Jánoshídi vásártéren,
Ica, te,
legényvásár lesz a héten,
Ica, te!
Két krajcárért adnak egyet,
jaj, de olcsó –
mégse vesznek,
Ica, te!

1. Mindenszentek
Világítás, bíróválasztás,
legényvásár vagyis
cselédfogadás.

2. Halottak napja
Dologtíltó nap, a lovakat
sem fogták be, hogy a
holtakat ne háborgassák.

5. Szent Imre herceg

11. Szent Márton
Szombathelyen született,
ezért a magyarok különös
tisztelettel ünnepe-
ték.

A céhmester megvendé-
gelte legényeit, ludat
váltak, megkóstolták az
új bort. A műhelyben
ezen az estén gyújtottak
először gyertyát. A
pásztorok nyírfavessző-
vel, köszöntővel járták
végig a falut. A Márton
vesszejével megpaskolt
jószágot nem érte vész.
*Ha Mártonkor jégen áll
a lúd, Karácsonykor
sárba jár a rúd.*

19. Árpád-házi Szent Erzsébet

*Ha Erzsébet megrázza a
dunyháját, havazni kezd.*

25. Katalin

A nagylányok védőszent-
je. Férj- és időjóslo nap.
*Ha Katalin kopog,
Karácsony locsog.*

30. András

Férjiosló nap, a disznó-
vágások, de egyúttal az
adventi böjt kezdete is.

SÜN-

A süncsalád teste platángubó, de bármilyen tüskés termés lehet. Szemük bors, orruk faragott ágacska.

A vesszőseprű ágacskáit kötözd nyalábokba, és apu segítségével szegezd egy meghegyezett végű, ujjnyi vastag botocskára. Fess orrot, szemet neki.

Ciroksüni: kartonból vágd ki a süni testét, és sugarasan ragaszd rá a szálat. Ha nincs cirok, gyufaszállal is jól mutat.

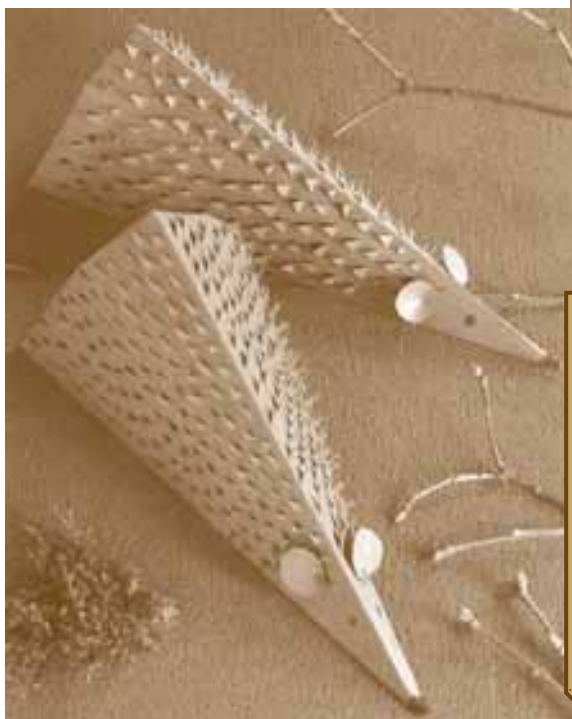
A karton sünitestre ragassz kis háromszögeket, és borzold fel. Ha kettőt készítesz, közéjük vastag kartonból kivágott fogaskereket szerelsz (Milton-kapoccsal vagy rajzszeggel és dugódarabkával), és orrukat egy pötty ragasztóval összefogod – a sünid vígan szaladgál az asztalon.

52x19 cm-es pergamenpapír alá tégy száraz falevelet az erezetével felfelé, és viaszceruzával satírozd be, majd másik levéllel, más színnel folytatd ugyanígy. A süniket barna csomagolópapírból vágd ki, és ragaszd a pergamenre. Sajtodoboz aljába ragassz teamécsest, födelének karimájába fűzz drótfület, majd henger alakban ragaszd rá a pauszt.

PARÁDÉ

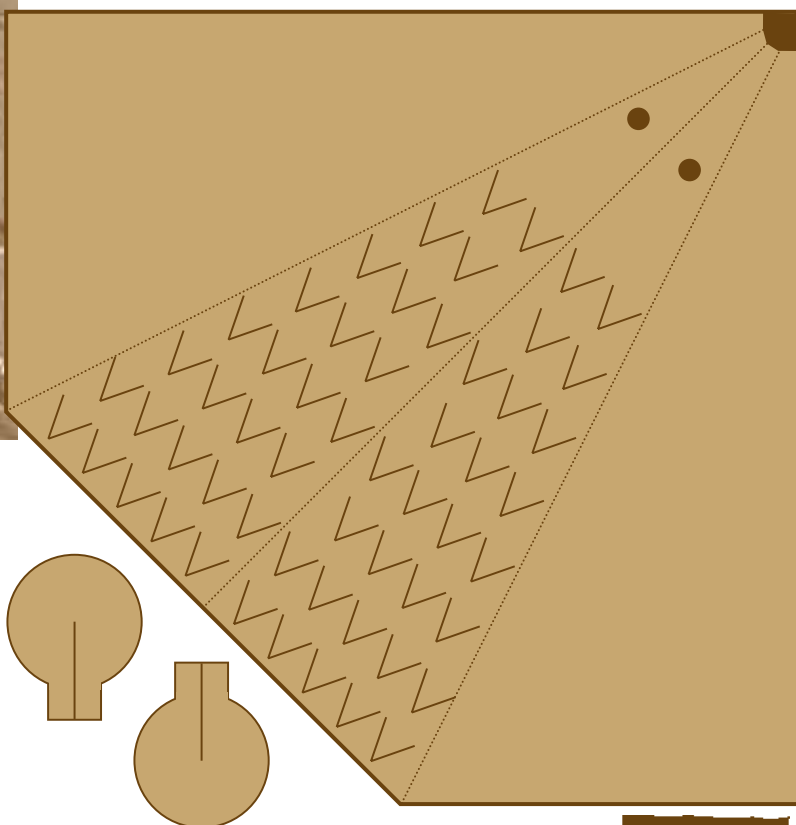

A sablon szerint vágj ki 6-8 sünit, színes almát, körtét, majd ragaszd őket spárgára. Fűzz közéjük préselt őszi leveleket is.

Vágd körül a két fület és az ötszöget a vastag vonal mentén. A pontok vonalán hajtogasd. A tüskéket vagdossd be, és borzold fel. Hajtsd le az oldalait, a hasán ragaszd össze. A fülét nyisszantsd be, csipentsd össze, úgy ragaszd fel.

Szimatoló sünid néhány sárga falevélen nagyon jól érzi majd magát.

TALÁLD KI!

Ebben a hónapban minden rejtvény a nevekről szól!

*

– Hogyan keletkezik a gőz?
– A víznek melege lesz, és iz-
zadni kezd...

**Póka András Kristóf,
Kalotaszentkirály**

*

– Van három szúnyog. Melyik
közülük a rendőr?
– Amelyik nyakoncsíp!

**Koncz Kriszta,
Szatmárnémeti**

*

Az orvos megkérdi az idős be-
teget:

– És milyen a hallása?
– Római katolikus!

Molnár Anita, Désháza

*

– Szóval úgy érzi, beteg –
mondja az orvos. – Na és mi-
lyen az étvágya?

– Mint a farkasé!
– Hogy áll az alvással?
– Úgy alszom, mint a medve.
– Milyen a munkabírása?
– Annyit dolgozom, mint egy
ökör.

– Akkor azt hiszem, inkább
egy állatorvoshoz kellene for-
dulnia!

Balla Edwin, Nagyvárad

*

– Ma egyedül én tudtam felel-
ni a tanító néni kérdésére!

– Jaj, hogy örülök, kisfiam! És
mi volt az a kérdés?

– Ki törte be az ablakot?

Nagy Hilda, Erdőszentgyörgy

*

– Mi jelentette abban az idő-
ben a legnagyobb veszedel-
met? – kérdi a történelemtanár.
Peti nem tudja a választ. A
többiek súgják: „A tatárok bejö-
vetele”.

Peti felderülő arccal mondja:

– A tanárok bejövetele!

Lőcse Tímea, Magyarremete

*

① **Kubinyi Regina Alexandra, Szatmárné-
meti:** Minden sorban egy fiúnév összekevert
betűit találd, meg egy felesleges betűt.
Ezekből újabb név alakul ki a színes kockákban.

S	Á	R	D	O	N	P	
É	V	Á	N	I	S	T	
Z	E	F	J	Ó	S	T	
O	N	E	T	O	D	B	
Z	Á	L	Ó	R	S	L	

③ **Kajtár Krisztina,
Csíkdánfalva:** egy
női név.

1. Játékmedve 2.
Éva párja 3. Illatos,
szúrós virág 4. Szom-
ját oltaná 5. Nusi, ha
nem becézik

1			
2			
3		ZS	
4			
5			

④ **Orbán Ádám,
Nagybánya:** egy be-
cézett fiúnév alakul
ki, ha nevekké egé-
szíted a sorokat.

	A	J	O	S
	L	P	Á	R
	S	A	B	A
	M	O	L	A
	Á	R	O	LY
	N	D	O	R

⑤ **A kézdivásárhely IV. C osztályosok:**
Hányan vannak? – Jól figyelj, mert két név
között egy harmadik is bujkálhat!

MÓNIKA – TÓDOR
MARGIT – TAMÁS
NÁNDOR – KATI
RÓBERT – ALADÁR
ÁBEL – LAJOS
ARANKA – TIBOR

OKTÓBERI MEGFEJTÉSEK

ceruza – hegyző; október – szüret;
iskola – pad; toll – tinta; nyuszi;
Mert létrán nem jöhet.

② **Székely Orsolya,
Nagykolcs:** egy be-
cézett lánynév.

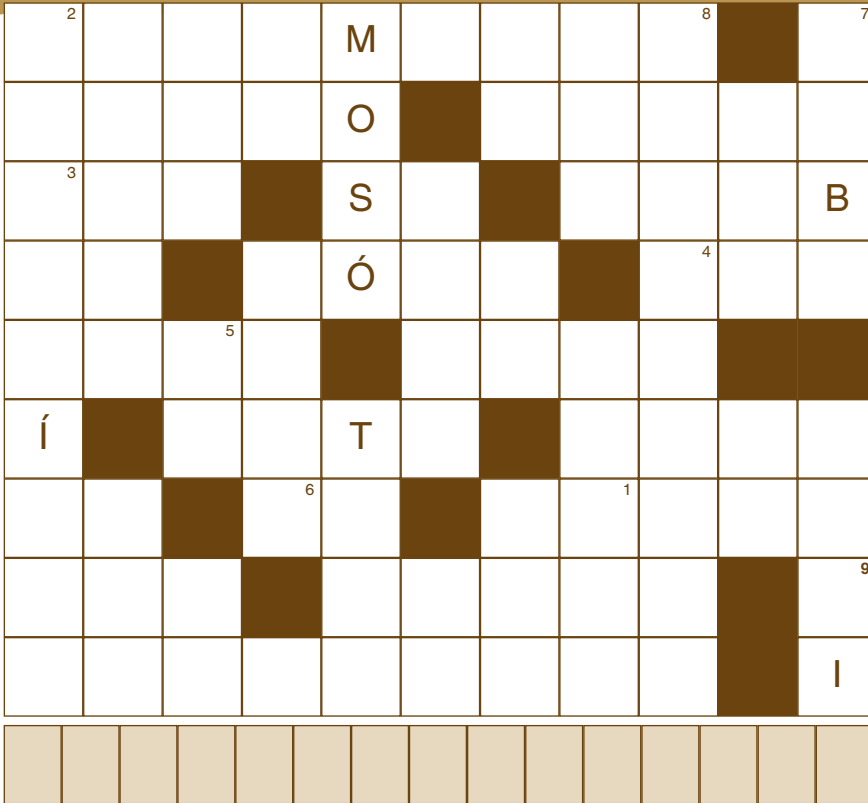
1. Vágóeszköz 2.
Énekes madár 3. Lá-
tószer 4. Hamis el-
lentéte 5. Kerti szer-
szám 6. Kerek gyü-
mölcs

1			
2			
3			
4			
5			
6			

⑥ **Szeles Tamás,
Sepsiszentgyörgy:**
egy fiúnév.

1. Nem elől 2. Nem
fölött 3. Gyorsan 4.
Kézjegyével ellát 5. Is-
kolások a hátukon ci-
pelik

1				
2				
3				
4				
5				

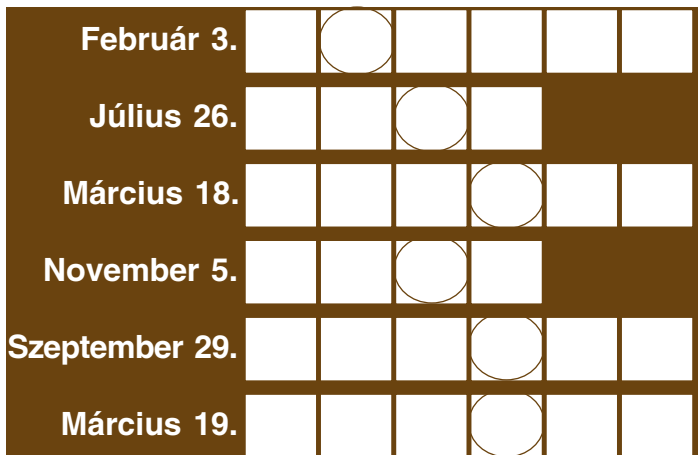
1 2 3 4 5 1 6 1 7 8 4 9 4 3 6

Kétbetűsek: AG, AN, ÁÓ, BO, NŐ, RA, ÓE, SO, TG, TO, VA;
Hárombetűsek: EST, IMA, LIA, ODU, ŐSI, RAD, RIA, TÍZ;
Négybetűsek: ARAB, ÁRPI, BABA, CEBU, MATT, MÓLÓ, MŰSŐ,
 OLTÓ, OTTÓ, TESZ, TORR, ZAVÁ;
Ötbetűsek: AMIGA, AMINO, AMORE, RÁÍRO, SZARU, TATAR;
Kilencbetűsek: KALAMÁRIS, KARABÍNER, RIGORÓZUS,
 SOROZATOS;

A SZEPTEMBERI REJTVÉNY-PÁLYÁZAT megfejtése: *a tobozt meg elteszem, télen avval fűtök.* **Könyvjutalmat nyertek:** Endes Zalán, Csíkszereda; Istvánffy Katika, Torda; **Kónya Anita,** Magyarózd; **Püsök Csaba,** Temesvár és a **magyarbükki** II-IV. osztály.

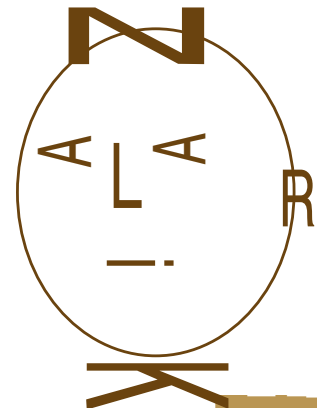
7 Székely Henrietta, Vargyas: Írd a dátumok mellé a névnapjukat ünneplőket, majd a bekarikázott betűkből alkoss újabb nevet.

Két sün sétál a mexikói sivatagban. Egyszer csak meglátnak egy kaktuszt. – Hát ez meg mi lehet? – kérdi az egyik. A másik sün válasza a rejtvény megfejtése.

A „berakós” rejtvényt, amit most küldök neked, úgy kell megoldani, hogy a felsorolt betűket és betűcsoportokat behelyezed a rácsba. Segítségül egy szót és néhány betűt előre beírtam. Ha elkészültél, a számozás szerint töltsd ki az alsó sort, a keletkezett szót pedig – a fenti vicc poénját – küldd el nekem a szerkesztőség címére!
 a Rejtvénykirály

8 Hogy hívják a furcsa arcú, ritka nevű nénit?

50 éves a NAPSUGÁR

Ünnepeljünk együtt!

Arra kérünk minden Napsugár olvasó gyereket, tanító nénit és bácsit, hogy **2007. január 26-án, pénteken délben 12 órakor** gyűljenek össze az iskola udvarán, és egy égő gyertya körül énekeljék el együtt Weöres Sándor kis köszöntőjét. Ebben a pillanatban 20.000 gyermek és legalább kétezer tanító teszi majd ugyanzt. Együtt ünnepel a Napsugár nagy-nagy családja.

Gondoljunk egymásra, s érezni fogjuk összetartozásunk erejét, örömét.

Ha valaki 50 éves, nem azt jelenti, hogy már öreg, hanem azt, hogy érett, tapasztalt és bölcs.

Sztojka Melissza
írása és rajza,
Székelyudvarhely

2. Kardé, kocogó taligakerék,
három véka jókivánság: áldjon meg az ég!

Nekem két testvérem van. Én vagyok a legkisebb. Csilla szeret kézimunkázni, és tehetsége is van hozzá. Imi ért a szereléshez. Nagyon szeretem őket.

Szabó Tünde írása és rajza,
Csíkszentdomokos

TESTVÉREK KUCKÓJA

Két testvérem van. Én vagyok a középső. Fanny 5 éves, sokszor vitatkozunk, és sokat játszunk. Edina nyolcadikos. Vele ritkán beszélek, mindig van programja, még hétvégén is alig ér rá. Amikor van ideje, rajzol.

Papos Dalma, Tóti

Orsolya, testvérkém,
Nagyon fáj, hogy elmentél.
Nagyon, nagyon szeretlek,
Maradj mindig énvelem.
Játszok veled, s tanulok,
Filmet nézünk, s kacagunk,
Ha elmész, az nagyon fáj,
Én várlak, hogy hazajöjj.

Karsai Anett,
Gyergyószentmiklós

A testvéremet Imolának hívják. Kár, hogy nem vagyunk ikrek, mert akkor egy osztályba járhatnánk, de így is nagyon boldog vagyok! Nem is tudom, mi lenne velem, ha ő nem létezne.

Nyulas Noémi, Nyárádremete

Nekem két testvérem van: Laci 11, Csongor 1 éves. A kicsi most tanul beszélni, csak annyit mond: at, ad, te, má-mám, tátá. Sokat játszunk vele, és nagyon szeretjük egymást.

Bucur Melinda, Visa

Van egy 5 éves testvérem. Sokat verekedünk és veszekedünk. Olyankor anyu megszid, és ki kell békülnünk. De a sok veszekedés ellenére ő az én testvérem marad, és én úgy szeretem, ahogy van.

Bodó Andrea,
Csíkszentdomokos

Könyvmoly

Borzási Réka, Bácai Beáta Bernadett, Bacsadi Blanka – három **szilágyosmolyó** moly novemberi étlapja:

Erick Kästner: A két Lotti.

Melyik gyerek nem gondolt még arra, hogy milyen jó volna egy ikertestvér, aki úgy hasonlítson rá, hogy még édesanyjuk se tudja megkülönböztetni őket. Ez a regény két ilyen kislányról szól, ráadásul nem is ismerik egymást. Szüleik régóta elváltan élnek, s egyik az apjánál, a másik az anyjánál nevelkedik. Az ikrek egy táborban találkoznak, és rájönnek, hogy testvérek.

Gárdonyi Géza: A láthatatlan ember. Szerintem ezt a szép és megható történetet minden gyereknek el kell olvasnia. Egy szegény fiúról szól, aki beleszeret egy gyönyörű, gazdag lányba, aki lenézi őt, mert szegény. A lány beleszeret Attila királyba, de ezt Attila nem veszi észre. Váratlanul meghal Attila, és Emőke úgy dönt, hogy ő sem akar tovább élni.

Ha szeretnétek tudni a folytatást, olvassátok el!

F. Diósszilágyi Ibolya Buksi című ifjúsági regényét olvastam. Hőse egy kóbor kutya, amelyet egy néni vett pártfogásába. A történet halállal fejeződik be, de a gyerekek kérésére a néni megváltoztatta a végét. Ajánlom minden olvasónak.

LEVELEZŐ

Ez a lapszám október elején került nyomdába, amikor még kevés levél érkezett tőletek. Ezért nyúl-farknyi a levélírók névsora:

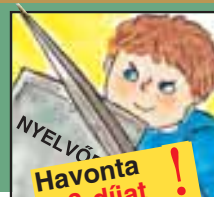
Kubinyi Regina Alexandra, Szatmárnémeti; **Kovács Boglárka**, Székelyudvarhely; **Lukács Attila**, Felsőcsernátton; **Pálfy Kinga**, Arad; **Tolnai Eszter**, Szilágyfőkeresztúr; **Kurkó Mihály**, Csíkszentdomokos; **Mali Levente**, Lőrinc és **Imike**, Vámfalu.

A **kolozsvári** Apáczai Csere János Líceum kisdíák-lapja *Aranyablak* címmel, gazdag tartalommal és vidám színekkel jelenik meg havonta.

Trufán Ildikó tanító néni osztálya **Nyáradszeredából** négy éven keresztül lelkes olvasónk, levelezőnk volt. Reméljük, ötödikes korukban sem felejtenek el minket.

Szólj, szám!

1. Egészítsétek ki a szó-töredékeket ugyanazzal a négybetűs szóval:

h ___ ur ___ til ___ jut ___
m ___ un ___ olt ___ cimb ___

2. Egészítsétek ki a mondatokat az **énekel** ige legtalálhatóbb rokonaival:

Az operaénekes _____. **A rigó** _____. **A pacsirta** _____. **A lányok a fonóban** _____. **A lakodalmások** _____. **Az anya altatót** _____.

3. Ezeket a szólásokat gyakran összekeverjük. Igazítsátok ki őket.

Nem enged a huszonegyből.
Kivágja a negyvennyolcat.

Pálcát tör mellette.
Lándzsát tör fölötte.

Rosszul áll a szekere rúdja.
Kifelé áll a szénája.

Pellengérré ültet.
A vádlottak padjára állít.

Szeptemberi megfejtések: 1. Nagyapának szemüvege, az alvóbabának üveg-szeme van. A disznósírt kenyérré kenjük. A mangalica zsírdisznó magyar fajta. Megkoszorúzták a hősök emlékművét. A régi, szép épületek java része műemlék. fenyő-dísz-díszfenyő; szobalány-lányszoba; ló-verseny-versenyló; cserépkályha-kályha-cserép; 2. forint, máriás, tallér, krajcár, pengő, garas, peták, dénár, korona, font, marka, frank, rubel, líra, yen, rúpia, dollár. 3. Eszem ágában sincs rosszalkodni. Eszem ágán ül két holló, /csőrükben egy rozsdás olló./ Lenyisszantják eszem ágát, keresik az eszem árát. (Tóth Ágnes); **Nyertesek:** **Magdó Sándor**, Marosvásárhely; **Tókos Bence**, Székelyudvarhely; a **kolozsvári** Unitárius Kollégium III. B osztálya.

Vájjátok ki,
és ragaszszátok
nevetek mellé
a gyűjtőlapra.

Itt születtem

Csombord neve hallatán a bácsik felkapják a fejüket, hiszen itt híresen jó bor terem. Decemberi **Itt születtem** rovatunkból azt is megtudjátok, hogy a gyermekek miért szeretik ezt a falut.

Ha Kőszabósza Zilahon jár, akkor innen már csak macskaugrás (18 km) **Varsolc**, ahol szívesen várjuk!

Varsolc 8 kilométerre van Szilágysomlyótól, és számunkra ez a világ közepe.

Falunk elnevezése a varsa halászeszközből ered. Régen a falu helyén egy óriási tó volt, és az emberek halászáttal foglalkoztak. A lakosság 85%-a magyar anyanyelvű, ebből 1287 a református. Varsolc határában található a Varsolci tó, amely Szilágysomlyó és Zilah vízellátását biztosítja. Itt található Európa legnagyobb földgátja. Messze földről járnak a varsolci tóra az emberek halászni. A tó környékén sok vízimadár él.

Varsolc északi részén, mintegy kisebb falut képezve helyezkednek el a borospincék.

A falu nagy része mezőgazdasággal foglalkozik, s ha erre jártok, itt minden nap találtok friss zöldséget, gyümölcsöt, mivel az országút mentén, a kapuban minden nap van „piac”.

A falu nagy része mezőgazdasággal foglalkozik, s ha erre jártok, itt minden nap találtok friss zöldséget, gyümölcsöt, mivel az országút mentén, a kapuban minden nap van „piac”.

A vízgyűjtő tó

Nagyon szeretünk versenyekre járni. Büszkén mondhatjuk, hogy immár 8 éve hagyománnyá vált májusban a Kányádi Sándor szavalóverseny, melynek elindítója és szervezője Dénes Irén tanítónő. Iskolánkban már hagyománya van a karácsonyi Ki mit tud versenynek is. Minden évben benevezünk a Szőlj, szám! Anyanyelvű, a Kurutty Általános Műveltségi Versenyre és a Mesevetélkedőre. Már többször képviseltük megyénket az országos szakaszon. A tavaly iskolánk egy busznyi gyereke vett részt a nyíregyházi Suliexpón.

Szeretjük a meséket, verseket.

Iskolánk. Bartus Csilla rajza

Iskolánknak is van Suli Lapja. Egy példányt elküldünk a Napsugárnak is. Reméljük, egy-két jó ötletet sugall számunkra Kőszabósza, hogy jobb, szebb, vidámabb legyen a mi lapunk is.

Szilveszter éjjelén megkoszorúzzák a kutakat.

Gullivert viszik a varsolci törpék a Suliexpo felvonulásán.

Népviseletbe öltözött ifjak ropják a táncot a falu központjában.

Varsolc minden lakosa örömmel vesz részt az őszi felvonulással egybekötött Varsolci Szüreti Napokon, ahol népviseletbe öltözött ifjak vonulnak nótázva végig a falun, hívogatva az embereket a szüreti bálra. Mi ilyenkor előadással, rajz- és kézimunka kiállítással készülünk. Ünneplőbe öltözik a falu. Kirakodó vásár, vidámpark és szemétfelgyűjtő népművészeti kiállítás csalogatja a vendégeket. Megkoszorúzzák a két világháborúban elesettek emlékművét. Vasárnap este tűzijátéknak örvendeznek a jelenlévők.

Felvonulás a varsolci napokon

Üdvözli Kószabószát és minden Napsugár olvasót a tavalyi IV. B osztály és Dénes Irén tanító néni.

BITAY ÉVA

NOVEMBER

– A hír köd-
ben is hír –
igazította meg
piros sapkáját a tar-
kaharkály, és elegáns ívben ki-
lendült az odúból.

– Kop, kop, kop! Figyelem! Helyi tudósí-
tónk, Matyi, a szajkó jelenti: új lakója van az er-
dészlaknak, egy gólya! Még az ősszel megpa-
rittyázta egy vásott emberkölyök, s így nem tu-
dott a többiekkel útra kelni. Az erdész meg-
gyógyította, s most ott sétál az udvaron, a tyú-
kok között. Nagyon érdekes látvány, aki te-
heti, nézze meg. Mindenki befogadta,
csak II. Oszkár, a kakas nem tudta el-
viselni egy nálánál magasabb lény je-
lenlétét. Összeverekedtek, a gólya
odavágott a csőrével, az eredmény: II.
Oszkár helyét III. Oszkár vette át!

Közben a köd elszlott, és bágyad-
tan kisütött a Nap.

Kaján, a róka fájdalmas pofával sánti-
kált három lábon az erdő felé.

– Krek! Hát veled mi tör-
tént? – tudakolta az erdő szé-
lén álló fa egyik ágáról a
mindig kíváncsi Matyi.

– Egy tyúkocskát szeret-
tem volna fogni magamnak
ebédre, és beleléptem a csapó-
vasba. Még szerencse, hogy
nem tört el a lábam.

– Te szerencsétlen! Hát
nem tudod, hogy a nyári influen-
zajárvány óta az emberek zárt helyen tart-
ják a tyúkokat? Még jó, hogy
Bodri nem kapta el a frakko-
dat, könnyen bundagallér le-
hetett volna belőled!

– Miket beszélsz? – kér-
dezte megütközve Kaján.

– Hát úgy látom, már felöltötted szép, fé-
nyes, tömött téli bundádat, ami az Embernek
is nagyon tetszik, ezért
szívesen legombolja rólad.

– Nem jönnél egy kicsit
közelebb? Rosszul hallok
– nézett sóváran Matyira
Kaján, nagyot nyelt, és

megnyalta a szája
szélét.

– Krek! Szajkó-
húst nem eszel!
Fogj magadnak

egeret, van belőlük elég a szérús-
kertben, a szalmakazlak körül –
kiáltotta vidáman Matyi, és elre-
pült.

– Három lábon? – nézett utána
elszontyolodva Kaján, és tovább
bicegett.

Matyi közben már a rózsera-
kásnál járt. Leereszkedett rá, és kíváncsian be-
kukucskált az ágak között.

– Krek! Szevasz, Süni! Alszol már? – érdek-
lődött.

– Lehet is itt aludni, amikor így kiabálsz –
mérgelődött az állatka.

– Csak azért kérdeztem, mert úgy látom, itt
a sarokban nem tömte be rendesen a réseket,
és télen fázni fogsz!

– Majd még tömök oda száraz leveleket és
füvet, van elég, de most hagyj végre aludni!

– Láttam, hogy Hörcsi már bezárta
lakásának ajtaját. Jó meleg van nála
a föld alatt, és puha szénaágyat
vetett magának. Hát aludj jól,
és szép álmokat tavaszig! – ki-
áltotta vidáman, és elrepült.

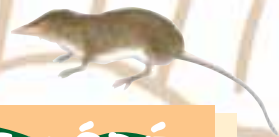

ják a tyúkokat? Még jó, hogy
Bodri nem kapta el a frakko-
dat, könnyen bundagallér le-
hetett volna belőled!

– Miket beszélsz? – kér-
dezte megütközve Kaján.

– Hát úgy látom, már felöltötted szép, fé-
nyes, tömött téli bundádat, ami az Embernek
is nagyon tetszik, ezért
szívesen legombolja rólad.

– Nem jönnél egy kicsit
közelebb? Rosszul hallok
– nézett sóváran Matyira
Kaján, nagyot nyelt, és

Havonta
3 díjat
sorsolunk ki

KISKÖPÉ

A felsorolt madarak közül
válasszátok ki azokat, ame-
lyek nálunk töltik a telet:
fűrj, fogoly, fácán, meggy-
vágó, aranymálinkó, szén-

cinke, seregély, varjú.

Szeptemberi megfajtések: Téli tartalékot gyűjt
a hörcsög, az ürge, a mormota, a hód, a mókus, a
szajkó, a cinke.

Nyertesek: Balog Orsolya, Vámosgálfalva;
Cseh Erzsébet, Vámfalu és a kárásztelki IV.
osztály.

NAPSUGAR

A sünn

Erdők, kertek, parkok szigorúan védett állata. Bármilyen kedves, ne vigyék haza, hiszen fogságban szenved, sokszor elpusztul.

Tüskevár. Ha veszélyt érez, szúrós labdává gömbölyödik össze. Napal alig látni, éjjel portyázik, ezért nem a látása, hanem a hallása és a szaglása fejlett.

Mit vacsorázik? Csupa kártékony egeret, bogarat, hernyót. De mivel senki sem tökéletes, sajnos megeszi a földön fészkelő madarak tojását, fiókáit is. Rádásul hangosan csámcsog és fújtat közben.

A VITÉZ SÜNN

DANYIIL HARMSZ meséjét
RAB ZSUZSA fordította

Volt az asztalon egy láda. Az állatok odamentek a ládához, nézegették, szagolgatták, nyalogatták.

Egyszer csak nagy hirtelen felpattant a láda födele, és kicsusszant belőle egy kígyó.

Megijedtek az állatok, ahányan voltak, annyifelé futottak.

Csak a sünn nem ijedt meg, rávetette magát a kígyóra, és belemart.

Aztán felült a ládára, és vitéziül elkiáltotta magát:

– Kukurikú-ú!

Nem, nem azt kiáltotta. Hanem azt, hogy:

– Vak-vak-vak!

Dehogy, nem is azt! Hanem azt kiáltotta:

– Miaú-ú-ú!

Már megint nem jól mondom. De hát magam sem tudom, mit kiáltott.

Ki tudja megmondani, hogyan kiált a sünn?

Álomszusék. Ősszel jó kövérre hízik, majd levéllel bélelt vackában átalussza a telet.

Hogyan babusgatja? Sünmama 5-6 picit szül és szoptat, akik alig nagyobbak egy tojásnál, tüskéik fehérek és puhák.

Hegyes és eszes. Képzeljétek, a sünni legyőzi a viperát. Kidugja az orrát, a vipera feléje harap, de a sünn gyorsabb. Hirtelen összegömbölyödik, és a vipera önmagát nyársalja fel a tüskékkel.

A róka viszont túljár a sünn eszén. Vízbe gurítja vagy levizeli, s amikor szegény levegőért kapkodva kidugja puha orrocskáját, a róka elkapja.

Vakarható? A sünni 6000 tüskéje jól fog az ellenséggel szemben, de bizony megnehezíti a testápolást. Hiába próbál mosakodni, vakarózni, így hát a legtöbb sünnisznó bőre tele van kullancssal, atkával, bolhával.

A **sivatagi sün** hallása igen kifinomult. Kanálfüle minden neszt felfog, és a hőleadást is segíti.

Fej vagy fark? A **hangyászsün** feje hosszú csőrben végződik, s ezt még ostorszerű, ragadós nyelvvel is megtoldja. Ha veszélyt érez, labdává gömbölyödik, vagy villámgyorsan földbe ássa magát.

A TARAJOS SÜL

Az az ember, akiből réges-rég a tarajos sül lett, egy szép napon beállított a szomszédjához, és kölcsönkért egy fésűt. Hanem mivel nem vitte vissza, a szomszéd elment hozzá, és kérte, hogy adja vissza neki. És mit tett az ember? Megesküdött, hogy soha nem kapta kölcsön azt a fésűt.

Abban a szempillantásban a fésű fogai kinőttek az egész testén, és a hazug emberből... tarajos sül lett!

A mese szerint büntetésből viseli, valójában hasznos fegyver a **tarajos sül** szúrós fésűje. Félméteres, kemény, hegyes tüskéi ijesztően zörögnek járkálás közben, sőt oly erővel tudja kilőni őket, hogy még a deszkába is belefúródnak.

Ők is tüskésék

Szívd fel, begyem, a sok vizet! A különben védtelennek tűnő **sünhal** veszélyt érezve úgy felfújja magát, hogy kis híján kipukkad. Hol az az éhes ellenség, amelyik ezt az úszó bogáncsot be meri kapni?

Sokféle **tengeri sün** él a világ tengereiben. Rájuk ne lépj, mert tüskéik mérge erős fájdalmat okoz.

A tengeri sün tüskéje nemcsak fegyver, hanem láb is. A sün kinyújtja, a kőre tapasztja, és arrébb csúszik. Így araszol percenként 2 métert.

A **töviskorona-tengericsillag** a korallzátonyokat pusztítja.

Halálos tüskék. A **kőhal** változtatja a színét, így még inkább beleolvad a környezetébe. Jaj annak, aki rálép: mérge két óra alatt megöl egy embert.

PALOCSAY ZSIGMOND

SZÉNAGÖMBÖC

Sündisznómnak nincs bundája:
szénaboglyám alját járja,
ott hempereg, izeg-mozog,
addig nyüstitől, fireg-forog,
amíg hátuljától állig
csinos gömböccé nem válik.
Hálósáknál jobb e paplan;
csipkebokron nagyon halkán
csenghet a dér – jöhet a tél,
altatódalt szummog a szél.

BAJOR ANDOR

MIRŐL ÁLMODIK A SÜNDISZNÓ?

November elején, amikor komolyra fordul az idő, és a fagy megcsípi a füveket, a sündisznó aludni tér. Előbb megveti az ágát, meghemperedik a sárga levelekben, és becipeli magának a puha dunyhát egy szúrós, tövises bokor tövébe. Neki ugyanis a tövisbokor a kedvenc növénye. Itt aztán mocosog, pislog, végül összegömbölyödik, és álmodni kezd. Azt álmodja, hogy kint sétál a nyári ég alatt, tüskés bokrok lugasában, cserepes kaktuszok között. A sündisznó álmában nincsenek se kutyák, se rókák, ezért egyenes tartással, nyugodtan sétafikál a barátságos világban. A tüskés bokro-

kon szemrevaló, szép bogánccok nőnek. Ugyanis a sünmalacok bogánccsal kedveskednek az idősebbeknek születésnapjukon vagy névnapjukon.

Álmában szelíd nyári estén sétál a sündisznó, és összetalálkozik a mérges viperával. A viperá dül-fül mérgeében, rá is sziszeg a sündisznóra:

– Térj ki az utamból, vagy vége az életednek!
De a sündisznó bátran feleli:

– Nem térek ki, nem félek ám tőled!

Azzal verekedni kezdenek, és a kígyó alulmarad. Álmában ugyanis a sündisznó nagyon bátor, még a rókát is megropogtatná, ha élne egyáltalán róka a sündisznó álmában.

A csata után diadalmasan eltipeg az édig érő szilvafa alá, melyről percenként leesik egy-egy érett szilva, és a sündisznók odajárnak lakmározni meg táncolni. Két lábra állnak, összefogóznak, de vigyáznak, hogy meg ne döfjék egymást a tüskéikkel, aztán nekikezdenek forogni. Ropják a táncot, s ha elfáradnak, kínálgatni kezdik egymást: parancsolj, édes bátyám, egy kis szilvát vegyen, komámasszony.

Így trécselnek, udvariaskodnak egymással, míg meg nem legyinti orrukat a hűvös esti szellő. Akkor véget vetnek a lakomának, és danolászva nekiindulnak a sötétségnek. Bátran és boldogan. Mert a sündisznó úgy álmodja, hogy semmitől sem kell ijedelmében összegömbölyödni.

UNIPAN HELGA rajzai

MIRNICS ZSUZSA

VALAKI JÁR A KERTBEN

A kertek felett a cirnos alma, a darázs kószolta körte és a szőlő édeskés illata keveredik a lassan gyülemelő avar szagával. Korábban sötétedik, és estefelé már begyűjtünk.

– Kati, hozzál be fát – mondom. – Elkelné egy kis meleg.

Kati kelleetlenül indul, és vissza-visszafordul. Néhány perc múlva elfulladva rohan vissza:

– Valaki jár a kertben!

A lámpa megvilágítja az udvart, de a kertet sötétben hagyja. Hallgatózom, ám távoli kutyaugatáson kívül nem hallok semmit. Gabit küldöm az udvar végében levő fáskamrába. Gabi megy, füttyörészik, így adja Kati tudtára, milyen bátor legény ő. Öt perc sem telik bele, rohan vissza, a kosarat eldobja, a küszöbön majdnem hasra esik.

– Valaki jár a kertben – mondja, és pityereg.

No, ennek fele sem tréfa. Kézen fogom a két gyereket, s kilépek velük a csendes estébe. Lássuk ezt a Valakit. Együtt fülelünk a nappal csodálatos búvóhelyeket, hintát és gyümölcsöt kínáló, de most sötét, titokzatos és kicsit ijesztő kert felé. Szemünk lassan megszokja a sötétséget.

Csend van, csak itt-ott percennek a bogarak. Denevér surran el fejük felett. Gyengéd csörrenéssel földet ér egy dió, kemény kis koppanással egy érett alma. Lustán moccan néhány szőlőlevél.

– Ez volt az a Valaki? – suttogom minden zajra. A gyerekek a fejüket rázzák.

Végighallgatjuk, hogyan vackolja magát álomba a természet, aztán beballagunk.

Másnap Katit a kútra küldöm. Már az első virágágyásnál sírva fordul vissza, s aztán már egyik gyerek sem hajlandó sötétedés után kimenni. Magam megyek fáért, s már indulnék vissza, amikor a kert felől zaj üti meg a fülemet. Ropog az avar, mintha valaki lépkedne. Ez a valaki óvatos és ravasz. Alighanem rosszban sántikál. Ijedten meresztem a szemem a diófa felé, fordultomban a kosár a kerítésbe akad. A zajra elcsendesül a diófa környéke. Másnap a

rózsabokor alól hallok szuszogást és prüszkölésfélét.

Semmi kétség, esténként valaki jár a kertben. Lámpát viszek, szeretném meglesni a Valakit. Valaki azonban mindig a legváratlanabb helyről ad magáról jelt. Hol a mogyorófa alatt morog, hol a körtefa alatt csámcsog, néha a közvetlen közelemben surran el. Már nem félek tőle, s ő se hagyja abba mocorgásait, ha a sötétben kinn akad dolgom.

Múlnak a napok, a diófa lehullatta utolsó leveleit. Az avart kupacba gereblyézzük, a kert végébe hordjuk. Ölembe kapom a halom levelet, de menten el is ejtem: valami megszúr. A diófalevelek alól, álmosan, mint az ébredő kisgyerek, szürke süni bújjik elő. Tüskéin diófalevelek; szuszog, fújtat, prüszköl, csámcsog és morog, mulatságosan haragos.

– Gyertek csak, itt van a Valaki! – kiáltom. Aztán csak nevetünk mindhárman háromhetes félelmünkön.

Az avart szépen visszahordjuk, sünbarátunk még az éjjel visszaköltözik alája. Minden este kijárunk a kertbe, hallgatjuk, merre jár, találgatjuk, mit csinál, egészen addig, míg be nem áll a fagy.

Elmentek a madarak,
Puszták a határok,
Lehulltak a levelek,
Várhatjuk a telet,
Hogy hulljon a hó,
Csússzon a szánkó.

Kiss Júlia, Gógán

Lassan az ősz végére járunk,
A cserepeken hegyes
jégcsapokat látunk.
Emlékszem a szép levélszőnyegre,
Ami a földet borította be.
Jó volt a napsütés meg a szellőcske,
Amely derűt hozott szomorú szívünkre.
Bizony mondom néktek,
nagyon szép ősz volt ez,
Mert nevetett a szürettől lengedező illat,
meg a lágy nesz.

Szász Ferenc, Gyergyószentmiklós

A virágokat és növényeket nagyon szeretem dédelgetni, és szomorú vagyok, ha leszakítják őket. Elhatároztam, hogy növényhatározót fogok készíteni. Biológus szeretnék lenni. A virágok olyanok, mint az emberek. Ők is érzik, ha megcibálják, vagy letaposák őket. Én is próbálok segíteni abban, hogy ne pusztuljanak ki a virágok.

László István, Gyergyószentmiklós

◀ Balázs Adél Beáta,
Segesvár

Vass Tekla,
Marosvásárhely ▶

Ha én varázsló lennék, volna egy varázspálcám, a világot akkorára varázsolnám, hogy beférjen egy nagyobb kartondobozba. Magamat katicabogárnak varázsolnám, az ágyam szétbontott napraforgómag lenne. A nap kisgyerekefej lenne, amikor reggel kibújna, szépen kacagna. A táskámnak lábakat tennék, hogy magától jöjjön az iskolába. A tanító nénit jótündérré varázsolnám, hogy amikor a rögtönzéseket javítja, ne tegyen annyi pirosat, és adjon jó jegyet. A fejembe eszet varázsolnék, hogy tanuljam meg hamar a verset, és ne hadarjam el.

Jakab Lídia Blanka, Vajdas

Bartha Szilárd, Tordaharaszton

November az a hónap, amelyik talán a legszomorúbb, hisz akkor kimegyünk a temetőbe, és visszaemlékezünk elhunyt szeretteinkre. Csak a krikzantémok pompás virágai emlékeztetnek minket a szép nyári napokra.

Czier Edwin írása és rajza,
Tasnád

Kovács Henrietta, Arad

A mi kis városunk apraja és nagyja ismeri a november 11-i Szent Márton ünnepet és népszokásokat. Libahúst eszünk, a kemény csont kemény telet jelez, a puha enyhe telet jósol. Ezen a napon nem dolgoznak szüleink, adósságukat rendezik, különben elpusztulnak négy lábú állataink.

Nagy izgalommal várjuk a lámpás felvonulást, az iskolánk kulturális műsorát, az ajándékokat.

Kovács Ervin, Tasnád

Benedek Karola, Hosszúmező

Már csak egyetlen virág virít az erdőben. Bánkódik, mert vége a nyárnak. Ránézett a hatalmas lombhullató fákra, és elcsodálkozott. A nyáron még hatalmas levelekkel dicsekedhettek, de most már ők is szomorúak.

– Eljött a hideg időszak – szólt búsan a kis virág.

– Úgy bizony – mondta sajnálkozva egy fenyőfa.

A kis virág egyre jobban félt és vacogott. Egy éjjelen úgy érezte, már nem bírja tovább, és vékony hangján így szólt:

– Vége, nincs tovább! Isten veletek, drága barátaim!

A fák visszaköszöntek, a szél pedig gyengéden megsuhogtatta a fák ágait. A kis virág tudta, hogy tavasszal újra találkozik jó barátaival. Ezért boldogan tért nyugovóra.

Fazakas Andrea, Sepsiszentgyörgy

Jó éjt, jó éjt, aludj csak szépen el,
Jó éjt, jó éjt, álmodj csak szépeket,
A csillagok is ragyognak,
A Hold mosolyog rád,
Aludj csak szépen, nyugodtan.
Jó éjszakát!

Kovács Réka, Margitta

E lapszám támogatói:

A SZÜLŐFÖLD ALAP
A határon túl élő
magyarok
megsegítéséért.

Egy őszi napon a falevél nagyon fázott. Elhatározta, hogy leesik a fáról. Himbálózott, de nem sikerült leesnie.

– Jaj, most mi lesz, itt van a tél, és én itt fagyok meg.

Abban a pillanatban viharfelhőt pillantott meg. Estére el is jött a vihar. Akkor leesett. Látta, hogy odatotyog

egy süni, meghemperedik a levelek közt, és lefekszik. Akkor egy fehér valami esett rá.

– Mi ez a gömb? – kérdezte, de már nem tudott beszélni, mert a sok kis gömb eltemette.

Itt volt a tél.

Baróti Szandra,
Gyergyószentmiklós

A nagyváradi Kurutty csapatok írták városukról:

A nagyváradi szép vár
Mindennap csak terád vár!
Ma már csak rom e régi dolog,
Aki látja, nagyon boldog.
Felmászhat az összes falra,
Ne erre menj, hanem arra.
Ha minden zugát bejárod,
A régmúltat megtalálod.

Okoskák

Nagyváradnak szép a neve,
Itt írogatott Ady Endre.
Híres költő lett belőle,
Azt írta, mi kiltelt tőle.
Van itt minden, rom és Körös,
Még a sirály is itt köröz.
Szeretem én ezt a várost,
Vígán járom itt a párost!

Kincskeresők

Azért szeretek hős katonákat rajzolni, mert tudom, hogy egyszer ők mentették meg ezt a szép országot, ezt a várost a törököktől.

Vura Ferenc írása és rajza

Címlap: SZILÁGYI TOSA KATALIN

Papp Tamás, Arad

Bodó Szabolcs,
Csikszereda

NAPSUGAR, gyermekirodalmi lap. Kiadja a NAPSUGAR Kft. Szerkesztik: ZSIGMOND EMESE főszerkesztő, MÜLLER KATI képszerkesztő. Arculatterv: KÖNCZEY ELEMÉR. A szerkesztőség postacímje: 400446 Cluj, Str. L. Rebreanu, nr. 58./28., C.P.137. Telefon/fax: 0264/418001. Megrendelhető a szerkesztőség címén. E-mail: naps.sziv@napsugar.ro Honlap: www.napsugar.ro **A lapok árát a következő bankszámlára várjuk: Cont IBAN RO45RNCB0106026602080001 B.C.R., SUC. JUD. CLUJ S.C. NAPSUGÁR – EDITURA SRL. CUI: 210622 Készült a kolozsvári TIPOHOLDING Rt. Nyomdájában. ISSN 1221-7751 Ára 1,8 lej**

Maszat Művész KIÁLLÍTÁS

minden hónap legszebb rajzaiból

Szeredai Krisztián, Zilah

Kubik Szilveszter, Szabadka

Salánki Tímea, Magyarborzás

Pernes Alíz, Szilágysomlyó

Miklós Annamária, Margitta